

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני ה' תמוז תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות קיט | דף הכולל: כתובות מו.
דף היומי בהלכה: מאמצע הסעיף "ובמדינות אלו" עד אמצע הסעיף "ופרשת והיה".
מוסר: שמירת הלשון - פרק ב' 'והנה כאשר' עד סוף פרק ב'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פרק ז' עד סוף שער הבטחון

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הנוסע המאחר שזכה לליווי מלכותי עד פתח המטוס | "היום אני צריך להשיג מיליון דולר, ואין לי מושג מאיפה..." | חתמתי על חוזה לרכישת דירה - האם אני יכול לשמש כעד בחופה? | 2436

הסיפור היומי

סגולה זו נמצאת באמתחתי מזמן, וכבר ראיתי
על ידה מופתים גלויים למעלה בדרך הטבע. אבל
מה שקרה לפני כמה חודשים עולה על כולם...

מי שמאמין בלב ובנפש שאין עוד מלבדו, שום שער לא יכול לחסום את דרכו

ולמעלה בדרך הטבע. אבל מה שקרה לפני כמה חודשים עולה על כולם:

הייתי באיזו עיירה באירופה לסדר איזה ענין דחוף, ואחרי כן יצאתי לתחנת הרכבת כדי להגיע לשדה התעופה. יצאתי עם מונית לרכבת, אבל הנהג טעה בדרך ולא מצא את הפתח הראשי של התחנה, שלשם רציתי להגיע כדי לקנות כרטיס, וכך פספסתי את הרכבת בדקות בודדות.

שאלתי מתי יוצאת הרכבת הבאה ואמרו לי בעוד שעה עגולה. כלומר, אני אגיע 23 דקות לפני ההמראה, 7 דקות אחרי הזמן הרשמי שסוגרים את שער העליה למטוס (זה שדה תעופה קטן שמספיק להגיע לשם כשעה וחצי או שעה ורבע לפני הטיסה כשאין לך מזוודה). אם כך לכאורה אין מצב שאספיק את הטיסה. להגיע לשדה התעופה 7 דקות אחרי זמן סגירת השער; לעבור את הדלפק של האירליין עם מסמכי קורונה, ואחרי זה לעבור את הביטחון, ואחרי זה לתפוס את השער שנסגר מזמן...

אבל נזכרתי באין עוד מלבדו, שאין שום כוח בעולם שיעצור אותי לתפוס את המטוס, רק ה' אחד, וזה בכלל לא תלוי ברצונו

אני רוצה לספר לכם מעשה אמיתי שהיה לפני כמה חודשים: ידוע מה שכתב בספה"ק 'נפש החיים' (מהרה"ק ר"ח מוואלאזין זיע"א) שער ג' פרק י"ב: "ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה, להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו ולא יעשו שום רושם כלל - כשהאדם קובע בלבו לאמר הלא ה' הוא האלוקים האמיתי ואין עוד מלבדו ית' שום כוח בעולם בכל העולמות כלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט ית"ש, ומבטל בלבו ביטול גמור ואינו משגיח כלל על שום כוח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא - כן יספיק הוא ית' בידו שממילא יתבטלו מעליו כל הכוחות והרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל".

ובקיצור תרגום דבריו הקדושים, שיש סגולה לבטל דינים ורצונות של אחרים (שזה כולל כל סוג של בחירת אדם ורצונו), שאם האדם מדבק מחשבתו לה' שאין שום כוח בעולם רק כוחו ית' ואין עוד מלבדו, לא רצונות של אחרים ולא כוחות למיניהם, גם ה' מבטל מעליו כל כוח ורצון שלא יכלו לשלוט עליו.

סגולה זו נמצאת באמתחתי מזמן, וכבר ראיתי מופתים גלויים

של האחראי בדלפק. החלטתי אפוא לקנות כרטיס ולעלות על הרכבת.

כעבור שעה הגיעה הרכבת, עליתי והתיישבתי, יהודי אחד ברכבת מלאה גוים. ופה התחילה מלחמה פנימית. השכל אמר: השתגעת? אתה פספסת בוודאות את המטוס, אין מצב שהאירליין יתן לך לעבור אם כבר סגרו את השער, וכי הם יפתחו לך במיוחד את השער?? אתה מצפה לניסים?

אבל קול אחר אמר: אין עוד מלבדו, אין פה אחראי בדלפק שלא ירצה לפתוח לי את השער, אין פה אחראי של האירליין שיעצור בעדי מלהיכנס, יש כוח אחד בעולם, ה' אחד ושמו אחד. חוץ מזה הכל הבל הבלים. יש אחד שאחראי על הרצונות של כולם, אני בוטח בו שהוא יפתח לי את השערים.

קרב פנימי השתולל בתוכי, היה זה נסיון לא פשוט, אבל האמת ניצחה: בלבי גמלה ההכרה הברורה שאין עוד מלבדו.

הרכבת הגיעה ליעד. קפצתי החוצה והתחלתי לרוץ בכל כוחותיי לכיוון הדלפק. הנחתי את ה'בורדינג פס' על המחשב שיתן לי לעבור לכיוון הביטחון, אבל כמובן זה לא נפתח. ניגשתי אל הצוות שיפתחו לי. בתחילה הם אפילו לא ענו לי, הרגע הזה היה שיא הניסיון, להאמין שהכל תלוי אך ורק באבי הרחמן שבשמים.

וניגשתי שוב וביקשתי: בבקשה, תפתחו לי.

ואז זה קרה!

אחד מהצוות מרים טלפון, ואחרי שיחה קצרה מרמז לי: 'בא אחרי'. הוא בודק את מסמכי הקורונה, ופותח לי את השער

לגשת לעמדה של הביטחון.

העמדה כבר היתה סגורה לאותו יום, כי הטיסה שלי היתה האחרונה באותו יום, וכל הנוסעים כבר היו במטוס. אבל המלווה שלי סידר את העניין ופתח את שער הבידוק במיוחד בשבילי. כשעברתי שם, הגלאי צפצף, והבדיקה ארכה עוד כמה דקות יקרות.

ואז ראיתי מרחוק שאנשי הביטחון שבודקים את הפספורטים של הנוסעים כבר הולכים לכיוון היציאה משדה התעופה. אבל איש הצוות שליווה אותי סימן להם לחכות, כי יש עוד נוסע.

הם חזרו וליוו אותי לעמדת המשטרה, שני שוטרים מימני ומשמאלי, ואיש הצוות מאחוריי. הרגשתי כאילו זה ליווי של כבוד, כראוי לבן של מלך מלכי המלכים. הם בדקו את הפספורט ונתנו לי להמשיך הלאה. והגעתי לשער הסגור, איש הצוות אותו בפני. נכנסתי למטוס, ומיד נסגרה הדלת מאחורי והמטוס יצא לדרכו.

אין לי שום הסבר למה פתחו לי את כל השערים, אלא זאת, רק שמי שמאמין בלב ובנפש שאין עוד מלבדו, שום שער לא עומד בדרכו ושום פתח לא חוסם אותו - הכל נהפך למישור, הכל נפתח בפניו.

יהודים יקרים, זה לא נס ולא פלא. מי שמאמין שאין עוד מלבדו - גם הקב"ה מבטל את הכל בשבילו, ומראה לו שבאמת אין שום דבר מלבדו!

א.ר.ג.

לונדון

גישמאק בלימוד

"אני משפשף את עיני בתימהון וצובט את עצמי בחוסר אמון. האם זהו אותו ילד שכבר חשבתי לשלוח אותו לעבוד כמשלוחן במכולת או בחנות הירקות?"

אב לבחור עם הפרעת קשב מספר מה שעוזר לבנו לקבל מוטיבציה להשקיע למרות כל הקשיים

יוחנן וסרמן

"בהתחלה התנגדתי מאוד לכדורים, אבל לבסוף לא היתה לי ברירה, כבר לא היתה לי את האופציה להתנגד. אבל כידוע, לעיתים רבות קשה מאוד למצוא את המענה התרופתי המדויק. עברנו תקופה ארוכה של נסיונות, חיפשנו את הכדור שאולי סוף סוף יעזור לו. אך שום דבר לא עזר.

"אבל לפני כמה חודשים החל שינוי..."

כמובן שבשלב זה כבר נדרכתני כדי לשמוע מה חולל את השינוי, וגם רציתי להבין למה האיש הזה מספר את הסיפור דווקא לי...

"אני יודע שאתה כותב ב'הפותר', עבור 'דרשו', הוא הסביר את עצמו, "ולכן זה חשוב לי שאתה תשמע את הסיפור. אולי

את הסיפור הבא סיפר לי יהודי תושב ביתר, כשעיניו נוצצות בהתרגשות.

"הבן שלי, בחור כבן 17, התמודד לא מעט עם בעיות של קשב וריכוז", הוא מספר. "מי שמכיר יודע שהפרעות קשב גוררות לא פעם גם עימותים עם חברים, חוסר יכולת לתקשר בצורה סדירה עם מלמדים ועוד ועוד.

"הילד ממש סבל. הוא היה יושב בכיתה, ולאחר מכן בחדר השיעורים או בבית המדרש של הישיבה, וסובל! אם לא הייתי מתבייש נורא, אני חושב שהייתי שולח אותו מזמן לעבוד במכולת כנער משלוחים או משהו. לפחות ככה הוא לא יסבול.

תפרסם אותו ברבים, ותגרום לעוד אנשים לנסות את הפיתרון הזה.

"לפני כמה חודשים התגלגל לידי גיליון של עלון בשם 'גישמאק בלימוד'. התחלתי לעלעל וגיליתי שם אוצר נפלא.

"הבנתי שסוף סוף יש מישהו שמציף בעיה שכולנו ידענו שהיא קיימת. יש בחורים שלא אוהבים ללמוד, זאת מציאות קיימת. אי אפשר להתכחש אליה. זה תמיד היה כך, אבל אף פעם לא חשבנו שאפשר לטפל בזה.

"והנה בעלון הזה אני רואה שיש כל מיני עצות ודרכים, ובכלל עצם העובדה שהבחורים מודעים לכך שזאת בעיה שהם לא אוהבים ללמוד, ושהם מחפשים משהו שייתן להם טעם בלימוד, זאת כבר התקדמות של ממש....

"ואז הכתה בי מחשבה... אולי הבן שלי יתחבר לרעיון? מי יודע? אם הוא ימצא טעם בלימוד, אולי הוא יצליח להתגבר על הפרעות הקשב שלו. הרי לקרוא עיתונים הוא מצליח, לקרוא ספרי מתח הוא קורא בהנאה מרובה, זאת אומרת שאם זה מעניין אותו הוא מצליח להתרכז. הבעיה שהגמרא כנראה לא כל כך מעניינת אותו כמו ספר מתח....

"האמת? הזדעזעתי מעצמי... איך אני מדבר על הילד שלי. הוא לא אוהב ללמוד. אבל כן, אני רוצה להודות שגם אני עצמי לא ממש מתענג על כל מילה של גמרא. לצערי לא לימדו אותי ללמוד בצורה שתגרום לי ליהנות, אולי באמת הגיע הזמן לתקן את זה?

"אבל אני מילא, אני עובד כל היום, ורק שעה וחצי בערב אני לומד, מה עם הבן שלי? הוא מסכן! הוא יושב כל היום בישיבה

ועומד להתפוצץ.

"לקחתי את העלון הביתה, ודאגתי שהבן שלי יתקל בו באקראי. הוא קרא, וניצוץ קטן של התלהבות נדלק לו בעין. אני התפללתי בכל לבי שהקב"ה יוביל אותו בדרך הנכונה.

"השינוי לא הגיע מיד. זה לקח זמן. גם היום הוא עדיין מתקשה, זה לא שהוא הפך להיות המתמיד של השכונה. הוא עדיין מתמודד עם קשיי הריכוז, אבל ההתמודדות הרבה יותר קלה לו, כי כשהוא מצליח להתרכז וללמוד קצת, הוא נהנה! יש לו סיפוק, הוא מתקדם!

"אני משפשף את עיני בתימהון וצובט את עצמי בחוסר אמון. האם זה הילד שכבר חשבתי לשלוח אותו לעבוד כמשלוחן במכולת או בחנות הירקות? זה בחור שלומד כמה שעות כל יום, ובעזרת ה' הוא נמצא בעלייה מתמדת ויגיע להרבה יותר שעות לימוד יומיות בעתיד הלא רחוק.

"אז קודם כל אני רוצה שתגיד תודה למי שעומד מאחורי המהלך הזה של ה'גישמאק בלימוד', ואני גם מבקש שתפרסם את הסיפור, שהורים רבים ייחשפו לזה, וינסו גם הם לרתום את עצמם ואת הילדים שלהם, להיכנס לעניין הזה, ולהתחיל לפתח מיזמנות של יכולת לימוד בצורה שתגרום להם הנאה וסיפוק."

אם גם אתם רוצים שהבן שלכם ילמד להרגיש גישמאק בלימוד, אתם יכולים לעודד אותו לפנות למוקד ב-18-20-1800 17 בין 7:30 ל-10:30 מדי ערב.

כמו כן תוכלו לפנות בעצמכם למוקד הייעוץ וההכוונה להורים בטלפון שמספרו: 0737892310.

על דא ועל הא

כשיצאתי מהכיתה הגיע מולי מלמד אחר, והוא אומר לי בחיוך: "אה, אתה נראה כבר 'עובר בטל'". מדהים! מה שחשבתי על עצמי, אחרים חשבו עלי

חשיבותה של הערכה עצמית

השפלות, היה מאוד שפל בעיניו. אמרתי לו: אינני אוחז משיטתך, אתה צריך להעריך את עצמך. האמת, שהוא היה כל כך שפל בעיני עצמו, שלא היה מסוגל להעריך את עצמו. אמרתי לו שבשלב ראשון יתחיל לספר לאשתו על מעלותיו. משנהג כך, לאט לאט התחיל להעריך את עצמו. לא עברו ימים רבים, ובישיבה שבה הוא לומד, הגיעו אליו כעשרים אברכים וביקשו ממנו שיהיה ראש חבורה.

אני יכול גם לספר על עצמי. אני מלמד בתלמוד תורה. היתה פעם שבה הרגשתי עייפות מהעבודה, וחשבתי לעצמי: נו, אני כבר 'עובר בטל' [אגב, זה היה לפני כשלוש עשרה שנה, ועד היום ב"ה אני ממשיך בעבודתי כראוי]. יצאתי מהכיתה ומולי הגיע מלמד

הערכה עצמית היא דבר מאוד חשוב. כתוצאה מחוסר הערכה עצמית נמנעות ההתפתחות והצמיחה הרוחנית, ואף היכולת להשפיע על אחרים. מי שאינו מעריך את עצמו, סובל מאוד. כאשר רואים שיש הרבה אנשים שמתמודדים עם זה, זה סימן שהיצר הרע משקיע הרבה כוחות בזה, עדיף לו ליצר הרע שאנשים לא יעריכו את עצמם. בעלי המוסר אמרו: אין זה שקר שאדם חושב על עצמו דברים טובים ומשמחים שאינם נכונים, מכיוון שבסופו של דבר זה ייפך לאמת.

הגיע אלי אברך יקר מאוד ומוכשר, אוצר כלי חמדה, עדין נפש ובעל מידות, למדן גדול ובעל כישרון להשפיע. הוא עצמו אחז במידת

על עצמך, כך ירגישו עליך. זו גם עצה טובה להסתדר עם הבוס בעבודה, עם הילדים, עם האשה. תחשוב שאתה מעריך אותם. אפילו לא צריך להגיד להם, רק לחשוב, והם כבר ירגישו. "חיך קודמים" - כך פסק רבי עקיבא, אותו רבי עקיבא שאמר "ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול בתורה". תתחילו להעריך את עצמכם, ותרגישו את העלייה ואת הצמיחה וההתקדמות בעבודת ה'. (מתוך שיעורו של הרה"צ רבי יהודה מנדל שליט"א מלייקווד, גיליון השגחה פרטית)

אחר, והוא אומר לי בחיך: "אה, אתה נראה כבר 'עובר בטל'". מדהים! --- מה שחשבתי על עצמי, אחרים חשבו עלי. וזה באמת הסוד, שכשאתם אינו מעריך את עצמו, בסביבה שלו מרגישים זאת ומסכימים לכך. ומידה טובה מרובה: כשאתם מעריך את עצמו, הסביבה מרגישה ומסכימה לכך. אמר לי פעם רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: "רגשות אי אפשר להסתיר". וזה כל כך נכון. הרגשות הם שקופים. איך שתרגיש

סגולות וישועות

הורים לבחור יר"ש פנו להגאון הצדיק רבי מוטל סלונים בשאלה, מה הם יכולים לעשות כדי לגרום לבנם לאהוב את התורה הק'. שאל אותם רבי מוטל: האם בברית שלו הגשתם לסועדים בשר בהמה?

הסעדה לאכול בשר בהמה, ולאחר תקופה קצרה החל הבחור לקלוט את דברי הגמרא, וקיבל טעם וחשק בלימוד, ונעשה למתמיד גדול.

כשאבי מורי זצ"ל סיפר את הסיפור לחברותא שלו, הגאון הצדיק רבי שמואל אהרן לידר זצ"ל, מחשובי חסידי סלונים, פתח ואמר כי הלא דברים אלו מפורשים בדברי המהרש"א על מה שנאמר בפסוק (תהלים נה) "אספו לי חסידי כורתי בריתי עלי זבח", כי בסעודת הברית, שהם "כורתי בריתי", הרי זה צריך להיות "עלי זבח" - שנחשב הוא כמו הקרבת זבח להקב"ה על המזבח, והרי הזבח שעל המזבח הוא בשר בהמה דוקא, לכן בסעודת ברית צריכים לאכול דווקא בשר בהמה.

מאז ששמע אבי מרי את הסיפור, על אף שהיה מאוד מדקדק ומולח בעצמו את הבשר, ואכל משחיטה מיוחדת שלו, היה מקפיד שכשיש סעודת ברית אצל כל אחד מוצאי חלציו, שיאכלו בשר בהמה דוקא

בהוקרה והערכה בנו - המוהל הרב יעקב שכטר, בני ברק

(פורסם בגיליון 'מתיקות הדף היומי')

ברצוני לשתף אתכם בסיפור ששמעתי מפי אבי מורי הגאון הצדיק המגיד הנודע רבי אריה שכטר זצ"ל.:

במוצאי שבת אחד נקלע אבי מורי זצ"ל, לבית שבו ישבו זקנים מחסידי סלונים, ואכלו סעודת מלוה מלכה. סיפרו שם סיפורי צדיקים, ואחד הסיפורים ששמע מהם, גרם לו להתרגשות גדולה. וכך הוה מעשה:

הורים לבחור ירא שמים פנו להגאון הצדיק לרבי מוטל סלונים, מה העצה שיכולים הם לעשות כדי לגרום לו לאהוב את התורה הק'. שאל אותם רבי מוטל, האם בסעודת הברית של אותו בחור נתנו לקהל הסועדים לאכול 'בהמה פלייש' - בשר בהמה? ההורים ענו בשלילה, כי אכן לא נתנו למשתתפים בשמחה לאכול בשר בהמה.

ייעץ להם ר' מאטל, אם כן זאת הסיבה שהבחור אינו אוהב ללמוד, ולפיכך עליכם לערוך סעודת השלמה ולתת למשתתפי הסערה לאכול בשר בהמה, וכך בנכם יקבל טעם בלימוד התורה הק, ויאהב ללמד את התורה הק'.

ואכן כך עשו ההורים, ערכו סעודת השלמה ונתנו למשתתפי

הסיפור היומי

כבר הלך והתקרב היום שבו היה עלי להניח על השולחן מיליון דולר טבין ותקילין, ואין כל זכר לסכום הזה. מה עשיתי? בכל יום ויום הייתי מודה לה' על שעדיין חסרים לי מיליון דולר...

על הכוח העצום של ההודאה להשי"ת

מבאלטימאר יצ"ו: מנהגו של הרב למסור בכל לילה שיעור בביהכנ"ס דשם, והנה באחד הימים ניגש אליו יהודי מתושבי

שח הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: סיפר לי אדם חשוב ונאמן שליט"א מתושבי ארה"ב, ששמע מפי הרב פוקס

"ב"ה, לא פסקתי ממנהגי היהדות ולהלל לה' בכל עת. והנה, לפני כמה חדשים הוצרכתי בדחיפות לסך מיליון דולר להשלמת איזה ביזנעס, ועל אף גודל עשירותי לא הצלחתי להשיג סכום גדול כזה ב'מזומן', וכבר קרב היום שבו עלי להניח על השולחן הסכום הנכבד ואין כל זכר לסכום כזה. מה עשיתי, בכל יום ויום הייתי מודה לה' על שעדיין אין לי את המיליון הנצרך לי..."

"בבוקרו של היום המיועד לשלם את המיליון, קמתי בבוקר כשעדיין אין לי כל השגה 'מאין יבוא עזרי', ולא פסק פי מלהודות לה' על המיליון החסרים לי. והנה, באותו היום בשבתי באסיפה חשובה, לפתע מתקשר אלי ידידי שמכבר הימים. בקושי עניתי לו מפני הכבוד בקיצור נמרץ, והנה הוא פותח פיו לומר לי: שמע נא, מחויב אנכי להיפטר עכשיו ממיליון דולר, עשה עמי צדקה וחסד וקח ממני את המיליון הלז למשך כמה שבועות עד יעבור זעם... לא ידעתי את נפשי מרוב שמחה, ומגודל ההכרה כי הבורא שהנני מודה לו בכל עת סידר לי את המיליון בעתו וזמנו ממש..."

וכבר כתב רבינו יונה (שע"ת ש"ד אות יב) ואם תמצא את החוטא תלאה ותקרה עליו צרה, ויצדיק עליו את הדין ויקבל המוסר באהבה, יהיה זה לו למגן מהיסורים הרבים הראויים לבוא עליו...

(באר הפרשה חוקת תשע"ח)

המקום שכמעט ואינו נראה בבית הכנסת, הלה פתח לדבר עם הרב, והודה על עצמו כי אין לו כל חיבור וקשר (פנימי) לאידישקייט (יהדות) זולתי דבר אחד, והוא ההודאה לבורא עולם בכל עת, וזה משום מעשה שהיה.

וסיפר, כי משנים קדמוניות גדולה עשירותו כקרח, אבל צרה אחת היתה לו בביתו, כי לא נפקד בזש"ק שנים רבות מנישואיו. "פעם אחת" - סיפר - "התדפק על דלת ביתי יהודי חשוב, משולח מארה"ק. היהודי נשא חן וחסד בעיניי, הכנסתיו לביתי ושפכתי לפניו סגור לבי וכל המעיק עלי, כי רבו אנחותי ולבי דוי על שלא זכיתי לחבוק בן או בת. המשולח חיזק לבי, והוסיף לומר: רואה אנכי כי לא אוכל לבקש ממך חיזוק בכל ענין שהוא, אבל זאת אבקש, שתתחזק מעתה בענין ההודאה להשי"ת. מהיום הוי מודה לו אתה ובני ביתך על שלא זכית לחבוק בן (כלומר, שמבינים אתם שטובה גדולה ועצומה טמונה בזה), וככה תאמרו בכל יום: רבש"ע, מודים אנחנו לפניך על כל החסד שגמלת עמנו ובפרט בטובה הטמונה ומוסתרת בזה שלא נתת לנו בן ובת..."

ואכן, בכל יום ויום היו השניים קמים בבוקר ומודים לפני ה' האלוקים בנוסח הנ"ל. "והנה, מתחילה היו הדיבורים רק מהשפה ולחוץ, ורק במשך הזמן החילותי להרגיש קרבת אלוקים ע"י דיבורים אלו, ואכן כעבור זמן נפקדנו בדבר ישועה ורחמים..."

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
 שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

השו"ת היומי

**חתמתי על חוזה לרכישת דירה
 האם אני יכול לשמש כעד בחופה?**

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

המלוה ובין הלוח נפסלים לעדות, והפ"ת הביא שהאחרונים דנו אם הלוח נפסל בחתימה לפני שנתן ריבית, והגרעק"א כתב בשם המל"מ שכבר בחתימה נפסל לעדות אף לפני שנתן ריבית בפועל [ויש עוד לפלפל ולדון בחוזה מכירה אם נפסל לעדות מן התורה]. לכן יש להזדרז ולתאם עם המוכר שיוסיפו בחוזה שהוא כפוף להיתר עיסקא ברית פניחס בחתימת שני הצדדים, ויחזור בתשובה, וילך להעיד כדת משה וישראל.

ובזאת אבקש מכל קהל הקוראים הלכה זו ע"י 'דרשו', לפרסם בבית המדרש אצל חבריהם את החיוב להכניס היתר עיסקא בכל חוזה של רכישה ושכירות וכן בחוזה עובד ומעביד שיש בו סעיף הלנת שכר, שהרי שגם לפני שמוציא לפועל תנאי זה, יש איסור בעצם החתימה על החוזה.

שאלה: יהודי מגיע ושאלתו ודאגתו בפיו, שחברו הזמינו לחתונתו לשמש כעד בחופה, והנה בימים האחרונים חתם על חוזה רכישת דירה, ובדרך כלל חלק מסעיפי החוזה הוא שאם יאחר בתשלום יתחייב קנס על כל יום ויום, ובחוזה לא מופיע "היתר עיסקא", א"כ נכשל בחתימה על שטר שיש בו ריבית, וא"כ האם יוכל להיות עד בחופה, או שמא חס ושלוי נפסל לעדות?

תשובה: תחלה יש לדעת שבכל חוזה רכישה ושכירות מצויים כמה סעיפי ריבית, שהבולט בהם זה קנסות על איחור בתשלומים, לכן יש חובה לצרף התר עיסקא בחוזה, ולהכניס בתוך החוזה שההיתר עיסקא הינו חלק בלתי נפרד מהחוזה.
 לגבי פסולי עדות נפסק בשו"ע (ח"מ סי' ל"ד סעיף י') שבין

הסיפור שאירע לבעל 'נקודות הכסף' בגוי שנגע ביניו להכעיסו

יבמות דף קיט

היתה לה חמות אינה חוששת

נשארה לחיות אח"כ עוד עשרים שנה בוודאי. והמעשה הנפלא המובא בנקודות הכסף, זה לשונו: מעשה היה בהיותי במדינות מעהרין ונגע העובד כוכבים ביני, ולא רציתי לשתות, ואמר אלי בזה הלשון, שתה, דהיין הוא מותר, ושאל לאביך ויגיד לך שהוא מותר באשר שעשיתי להכעיסך כדי שלא תשתה, ובעושה להכעיס מותר, ע"כ דבריו. ושאלתי את פי הגאמז"ל היכי דיני ואמר שהיין אסור, דטעמא דמותר משום דעושה להכעיס, אבל כיון שיודע דינו אם כן לא עשה להכעיס, וחוזר לאיסור הראשון כאלו לא עשה להכעיס.

(כל משאלותיך)

הגר"ח"ק קנייבסקי זצ"ל נשאל על אשם שנתן שם לבתו מלכה רבקה ושוב נודע שלסבתא של אשתו קורין רבקה והיה מכך עגמת נפש, מה לעשות? חייך רבנו ואמר: אם כבר נתנו נתנו, ויהיה לה אריכות ימים. וסיפר: בעבר באה אחת שהכלה שלה עמה בריב גדול ונולדה בת וכדי לנקום בחמותה נתנה שם כשם חמותה, ובאה אלי מבוהלת מאד, נתתי לה ברכה ואמרתי לה שאם עושיך כך כדי להכעיס זה לא יזיק - וכמו שכתב ברמ"א יור"ד סס"י קנה - שאם גוי נוגע בייך כדי להכעיס אינו אוסרו, ובש"ך בנקודות הכסף הביא מעשה שהיה עמו דבר נפלא. זה היה לפני עשרות שנים, וכך הוא היה

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

יהודי תלמיד חכם וירא שמים שואל אותי לגבי מישהו - האם עלי לוודא שכוונתו לתועלת?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

בחזקת אינו בדוק כל השנה, וא"כ בנדון שלנו כיון שדיבור זה הוא בחזקת דיבור אסור [כמו שכתב הח"ח לעיל כלל ב באמ"ח ס"ק ט], חייב לברר האם כוונתו לתועלת [ולא יעזור בזה מה שהאדם בחזקת כשרות, כמו שבבדיקת חמץ האדם הוא בחזקת כשרות, ומ"מ צריך לשואלו האם ביתו בדוק כיון שביתו אינו בחזקת כשרות, כן בענינו דיבור זה אינו בחזקת כשרות].

ואם השואל הוא תלמיד חכם וירא שמים, כתב שם שאין צריך השומע לשואלו לכוונתו, כמו לגבי תלמיד חכם ששלח פירות לחברו, שאין צריך לשואלו האם זה טבל, כיון שסומכים על חזקת חבר שלא יביאו לידי מכשול (תוס' פסחים ד, ב), וא"כ גם באיסור לשון הרע שחמור הוא מאד, סומכים על חזקת חבר שלא יבוא להכשילו, ובודאי כוונתו לתועלת.

ואם השואל אינו תלמיד חכם וירא שמים, אלא שהוא מוחזק כאחד שמקפיד על הלכות לשון הרע, כתב שם שיש לומר גם

הסעיף הנלמד היום בחפץ חיים (כלל ד' מהלכות לשון הרע סעיף יא) עוסק במקרה בו אדם נצרך לברר על פלוני לתועלת, כגון שרוצה לשוכרו למלאכה או להיכנס עמו לשותפות. בין הדברים כותב רבנו ה'חפץ חיים', כי עליו להודיע לאדם שאצלו הוא מברר, את מטרת בירורו, שהיא לתועלת. וזאת כדי שלא יעבור על 'לפני עיוור לא תתן מכשול'. שכן אם הנשאל יספר לו דברי גנות בלי לדעת שהמטרה היא לתועלת, הוא יעבור על איסור לשון הרע.

בביאורים ומוספים דנים לגבי מקרה שהשואל לא מודיע לחברו שכוונתו לתועלת - האם חברו הנשאל מחויב לשואלו על כוונתו. יש שכתבו (שו"ת לחפץ בחיים ח"ב סימן ג) שמחויב לשואלו האם כוונתו לתועלת, והוכיחו כן ממה שנפסק בשו"ע (או"ח סימן תלז סע"ב) שמי ששכר בית מחברו ב"ד בניסן, צריך לשאול את בעל הבית האם ביתו בדוק מחמץ, וביאר הב"י (שם) הובא במ"א ס"ק ד ובמשנ"ב ס"ק ט), שהטעם הוא כי הבית

ואם השואל אומר לו שמתכוין בבקשתו זו לתועלת אך אינו מפרט מהי התועלת, יש שכתבו (חלקת בנימין) שנראה שמותר לסמוך עליו אף שאינו יודע מהי התועלת. אכן, במקום שיש חשש שאם לא יפרט את סיבת התועלת, לא יאמין הנשאל שזה לתועלת, כתב שם שחייב המבקש לפרט את סיבת התועלת כדי שהמספר יכוין בסיפורו לתועלת [כי אם לא יכוין, הרי עובר בסיפור לשון הרע כמבואר כאן (הגה"ה ובבאמ"ח ס"ק מו)].

בזה שאין צריך לשואלו האם כוונתו לתועלת, שהרי אמרו בגמ' (פסחים שם) שהכל חברים אצל בדיקת חמץ, ופירש רש"י, שאפילו הוא עם הארץ, בדבר שהוא מוחזק בו דינו כחבר, וא"כ גם בנדון שלנו כיון שהוא מוחזק שאינו מדבר לשון הרע, הרי הוא כחבר לענין זה ואין צריך לשואלו, וכתב שאולי יש לחלק בין דבר שהכל חברים בו כבדיקת חמץ, לבין דבר שאחד מקפיד בו, וצ"ע למעשה.

הבחירה הנכונה

לסיים עד ז' חשוון תשפ"ג

מה שבטוח בטוח!

**בס"ד, ביום שישי פד' בלק ט' תמוז תשפ"ב
רבנות אלפי ישראל מתחילין מסכת כתובות**

מנהגי ספרד ואשכנז בענין 'פתוחה' ו'סתומה' בפרשיות התפילין

סמוכות זו לזו.

אולם, הרמ"א כתב שמנהג בני אשכנז לעשות את כל הפרשיות פתוחות, לכתחילה. ויש מפוסקי בני אשכנז שכתבו, כי גם לבני אשכנז ראוי לנהוג כדעת השולחן ערוך. אך בדיעבד, אם 'פתח' גם את פרשת והיה אם שמוע, התפילין כשירות. וראה תקציר למחר, בנוגע למנהג בני אשכנז בימינו.

[שו"ע לב, לו ומשנ"ב קס-קסא]

כפי שלמדנו, לדעת השולחן ערוך, יש לכתוב את פרשיות התפילין כפי שהן כתובות בתורה: כולן 'פתוחות', חוץ מפרשת 'והיה אם שמוע', שהיא 'סתומה'.

וכן מנהג בני ספרד. ודין תפילין של רבנו תם, כדין תפילין של רש"י, דהיינו, שיש לעשות את פרשת והיה אם שמוע סתומה, ולכן, את 'סתומת' פרשת והיה אם שמוע, יש לבצע בין פרשת והיה כי יביאך לפרשת והיה אם שמוע, אשר לדעת רבנו תם הן

כיצד מודדים את המרווח שבין פרשה לפרשה בספר התורה?

ששת המרווחים שבין האותיות - כל מרווח בשיעור 'חוט השערה' (ראה במקורות).

ובדיעבד, די במרווח הראוי לכתובת תשע אותיות קטנות, דהיינו תשע פעמים האות י; אך נחלקו הפוסקים בנוגע למקרה שהמרווח אינו מספיק לכתובת תשע אותיות קטנות כולל שני המרווחים שבין מילה למילה - אם הפרשיות כשירות בדיעבד.

[שו"ע לב, לו, (וראה שם, לב), ומשנ"ב קסג; ביאורים ומוספים דרשו, 193]

כפי שלמדנו, בין הפרשיות ה'פתוחות' וה'סתומות' בספר התורה ובפרשיות התפילין, יש להותיר מרווח הראוי לכתובת תשע אותיות, בגודל הכתב שבו נכתבות הפרשיות בספר תורה זה, או בתפילין אלו.

וביאר הפוסקים, שלכתחילה צריך שהמרווח יהיה ראוי לכתובת המילה 'אשר' שלוש פעמים, כולל שני המרווחים שבין המילים - כל מרווח בשיעור 'אות קטנה', שהיא האות י; וכולל

מהי מידת ה'כניסה' בשורה הראשונה שבפרשה סתומה לדעת הרמב"ם?

אות אחת רחבה - ספק אם ניתן להחשיבה כפתוחה. ואם בעודו כותב את השורה הראשונה, הבחין הסופר שהתחיל את השורה ב'כניסה' (יחסית לקו השירטוט שעל הקלף), יוכל לעשות את הפרשה פתוחה על ידי שיתחיל את יתר השורות בפרשה זו במקום המקביל לראש שורה זו.

[משנ"ב לב, קסב, וביה"ל לו, ד"ה ואם; ביאורים ומוספים דרשו, 198]

כפי שלמדנו, לדעת הרמב"ם, פרשה 'פתוחה' מתחילה בראש שורה, ופרשה 'סתומה' - באמצע שורה. ויש להקפיד שתחילת הפרשה הפתוחה תהיה בראש השורה ממש; ואף בדיעבד, אם עשה 'כניסה' בתחילת השורה, והניח לפני תחילת הפרשה מרווח המספיק לכתובת המילה 'אשר', אין להחשיב את הפרשה כפתוחה. ואף במקרה שהמרווח בתחילת השורה מספיק רק לכתובת

* לדעת הרמב"ם, פרשה 'פתוחה' - פותחת את השורה, ופרשה סתומה, מתחילה באמצע שורה. ולדעת הרא"ש, פרשה פתוחה - מופיעה לאחר מרווח פתוח, המסתיים בסוף שורה, או מתחיל בראש שורה, ואינו נוגע משני צידי פְּתָתָב, אלא 'פתוח' בצידו האחד לצד העמוד. ופרשה סתומה - מופיעה לאחר מרווח ה'סתום' משני עבריו בכתב.
* הפרשיות קדש, והיה כי ביאר, ושמע ישראל, שבתפילין - יש לעשותן 'פתוחות', ופרשת והיה אם שמוע - לדעת רוב הראשונים, צריך לעשותה סתומה, ויש שהכשירו בדיעבד גם כשעשאה פתוחה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה הן הסיבות למנהגן של ישראל לעשות את בגד הציצית וחוטי הציצית דווקא בצבע לבן?

הדעות, יש לעשות את בגדי הציצית מצבע לבן בלבד, ולקשור בהם חוטים לבנים; ויש בכך מעלה נוספת, של דמיון ללבוש שכביכול לובש הקדוש ברוך הוא, המתואר בספר דניאל: "לְבוּשֵׁה פְתֹלֵג חָזָר" - לבושו כשלג לבן. וכך מנהג כל ישראל בימינו. ומנהג בני אשכנז כבר מאות בשנים, להוסיף בשפת טלית הצמר פסים שחורים, הדומים לצבע התכלת, כזכר למצנת התכלת (ראה לעיל).

[שו"ע ט, ה, ומשנ"ב טו-טז; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 19]

לדעת השולחן ערוך, יש לעשות את חוטי הציצית בצבע הזהה לצבע הבגד, משום 'נוי מצוה', או מפני שכך היא משמעות לשון הכתוב על מצנת ציצית: "צִיצֵת הַכֶּהֱנָן" - השוואה של הציצית לכנף, כלומר, שחוטי הציצית יהיו ככנף של הבגד עצמו. ולדעת הרמ"א, יש לעשות את חוטי הציצית בצבע לבן גם בבגדים שצבעם אינו לבן.

ולמעשה, כדי לקיים את המצוה באופן הרצוי לכתחילה לכל

הלוח היומי

ה' בתמוז | ר' אברהם צבי הלוי בעק זצ"ל, גאב"ד עדת ישראל מעלבורן-אוסטרליה וב' ויצב אברהם

עבור צאצאיו, ואת יום חזרתו לרבנות (א' באדר) קבע ליום שמחה והודאה.

יארצייט

תר"ה: ר' ישראל ב"ר מאיר הלוי רוטנברג זצ"ל, מאפטא.
תרע"ה: ר' בצלאל יהושע ב"ר יחיאל מיכל מושקוביץ זצ"ל, מגלינא.
תרצ"ו: ר' מרדכי ב"ר רפאל אקאלר זצ"ל, רבם של יהודי משהד האנוסים, ב' עבודת התמיד, עולת שבת ועוד.
תשע"א: ר' יעקב חיים ב"ר יחזקאל סרנא זצ"ל, ר"י חברון, ב' באר לחי רואי.
תשע"ז: ר' יהודה ב"ר אברהם צבי בן-שלום זצ"ל, ר"י לצעירים זכרון יעקב.
תשע"ח: ר' אברהם צבי הלוי בעק זצ"ל, גאב"ד עדת ישראל מעלבורן-אוסטרליה וב' ויצב אברהם.

ביום זה הוגלה יהויקים המלך, לאחר שכבש את יהודה בשנית והכעיס את הקב"ה במעשיו, כבש נבוכדנצר מלך בבל את יהודה ונאסר יהויקים אך מת לפני שהגיע אליו לבבל ונקבר קבורת חמור.

בשנת תש"ו, התרחש פוגרום בעיר קיילצה שבפולין שבו נרצחו באכזריות רבה יהודים ניצולי שואה הי"ד, ע"י המון פולני מוסת בעקבות עליילת דם שהופצה בעיר.

יום תענית לצאצאי בעל התוספות יו"ט (ר' יו"ט הלר) לפי שביום זה נעצר והואשם בהפרת הוראות האפיפיור לשרוף את התלמוד בבלי ובה שהוציא ספר על הש"ס, ובשל כך גזרו עליו דין מוות! אך לאחר ארבעים ימי מאסר ולאחר תחינות רבות שוחרר תמורת סכום כופר גדול, ויצא לחופשי בכ"ח באב, אך נאסר עליו לשמש ברבנות למשך שנתיים עד א' באדר, את יום מאסרו קבע בעל התוספות עצמו ליום צום

מצוה ששווה מאה מצוות

לאחד מתלמידי ה"חפץ חיים" היה צער בענין מסוים אמר לו ה"חפץ חיים": אמור נא לי, באיזה דף אתה אוהז כעת בלימוד המסכת? נענה התלמיד המיוסר בדף ג', אמר לו ה"חפץ חיים": זאת אומרת בדף ק"ג! שהלא שנינו "טוב אחד בצער ממאה שלא בצער", דהיינו לימוד דף אחד מתוך צער שקול כמאה דפים שנלמדו שלא בצער, הרי לך שאתה אוהז בדף ק"ג!
(מאיר עיני ישראל ח"ה עמ' 195)

אף בזמן צער וקושי נשתדל שלא להתרשל בקיום המצוות, ונזכור שמצוה אחת מתוך קושי ערכה כמאה מצוות

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il